

MEMO

Aan Burgemeester & AOV'er
Van Else Boekesteijn, bestuursadviseur
Datum 8 september 2026
Betreft Q&A voorstellen 'KCR2' en 'aanpassing GR VRZL'

Q & A – voorstel: Oprichting van- en deelname aan stichting 'KCR2'

- **Wie benoemt, ontslaat en controleert het bestuur van KCR2?**

Stichting KCR2 krijgt een directeur-bestuurder. Die zal benoemd worden bij de formele oprichting. Boven de directeur-bestuurder komt een Raad van Toezicht. Over de samenstelling daarvan zijn het ministerie van JenV en bestuurlijk portefeuillehouder Gerhard van den Top momenteel in gesprek.

Daarnaast wordt een bestuurlijk opdrachtgeversoverleg vormgegeven met afspiegeling van veiligheidsregio's en ministerie. Waar de RvT klassiek toezicht houdt (op bedrijfsvoering en gezonde financiën, etc.), zal het bestuurlijk overleg gaan over de strategische keuzes binnen KCR2. Om te zorgen dat KCR2 dingen blijft doen die voor veiligheidsregio's en ministerie logisch zijn.

Hoe in de toekomst besluiten genomen worden over KCR2, hangt af van de aard van het besluit.

Sommige zaken zullen door de directeur-bestuurder afgehandeld kunnen worden, grote thema's zullen voorgelegd en vastgesteld worden in het bestuurlijk overleg.

- **Hoe worden gemeenteraden geïnformeerd over de activiteiten van KCR2?**

*Gemeenteraden worden over de activiteiten en informatie van het **Centrum voor Operationele Informatie- en Crisiscoördinatie (KCR2)** geïnformeerd via de **burgemeester** en het **bestuur van de veiligheidsregio**. Omdat KCR2 fungeert als het landelijke en bovenregionale schakelpunt tussen het Rijk en de regio's, verloopt de formele informatielijn naar de lokale politiek altijd via de wettelijke structuren van de crisisbeheersing.*

Dit gebeurt op de volgende manieren:

1. De burgemeester als schakel

- **Actuele crisisinformatie:** Tijdens een (boven)regionale crisis deelt KCR2 realtime informatie en situatiebeelden met de voorzitter van de veiligheidsregio en de betrokken burgemeesters. De burgemeester heeft de wettelijke taak om de eigen gemeenteraad te informeren over de impact en de coördinatie van de crisis.
- **Bijstandsverzoeken:** Wanneer een gemeente of veiligheidsregio via het loket van KCR2 extra landelijke of internationale bijstand aanvraagt (zoals extra operationele capaciteit of defensiesteun), rapporteert de burgemeester hierover achteraf of tussentijds aan de gemeenteraad.

2. Bestuurlijke rapportages van de Veiligheidsregio

- **Beleids- en jaarplannen:** De operationalisering van KCR2, de samenwerking met landelijke crisispartners en de gevolgen hiervan voor de regionale slagkracht worden opgenomen in de gemeenschappelijke regelingen en beleidsplannen van de veiligheidsregio's, welke ter bespreking of goedkeuring aan de gemeenteraden worden voorgelegd.

3. Actieve informatieplicht en raadsvragen

- **Vragenrecht:** Gemeenteraadsleden kunnen via schriftelijke of mondelinge raadsvragen actief bij het college van burgemeester en wethouders (B&W) informeren naar de lokale betrokkenheid bij KCR2-activiteiten, bijvoorbeeld over hoe de regio is aangesloten op de 24/7 informatiestromen van dit knooppunt

- **Is KCR2 volledig Woo-plichtig en hoe wordt openbaarheid gegarandeerd?**

Ja, Stichting KCR2 is Woo-plichtig.

Hoewel het juridisch is ingericht als een private stichting, is [Stichting KCR2](#) (het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk, de doorontwikkeling van het LOCC) opgericht door publieke overheden (de veiligheidsregio's en het ministerie van Justitie en Veiligheid).

Omdat de stichting een publieke taak uitoefent (bovenregionale crisiscoördinatie en informatievoorziening) en volledig wordt gefaciliteerd met overheidsgeld, valt zij onder de definitie van een **bestuursorgaan (b- orgaan)** of een onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan vallende instelling. Hierdoor moet de stichting voldoen aan de verplichtingen van de [Wet open overheid \(Woo\)](#).

Hoe worden begroting, jaarrekening en eventuele risico's vastgesteld en gecontroleerd?

Omdat de veiligheidsregio's en het Rijk de stichting financieren en aansturen, wordt de ontwerpbegroting voorgelegd aan de deelnemende partners. De Algemeen Besturen van de veiligheidsregio's kunnen hierin hun wensen en bedenkingen (zienswijzen) kenbaar maken.

Omdat de stichting een gezamenlijk initiatief is van de 25 Nederlandse veiligheidsregio's en het ministerie van Justitie en Veiligheid, is de governance nauw verweven met publieke verantwoording.

Een onafhankelijke, externe accountant controleert de jaarrekening. De accountant toetst de stukken op getrouwheid (klopt het cijfermatige beeld?) en rechtmatigheid (is het geld besteed volgens de geldende wet- en regelgeving?).

Is voor wijziging van statuten of uitbreiding van taken opnieuw toestemming van gemeenten nodig?

Stichting KCR2 (Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk) wordt opgericht door de 25 Nederlandse veiligheidsregio's samen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Omdat een veiligheidsregio een gemeenschappelijke regeling is, zijn zij gebonden aan de [Wet gemeenschappelijke regelingen \(Wgr\)](#).

- **Artikel 31a Wgr:** Dit artikel bepaalt dat het oprichten van of deelnemen in een private rechtspersoon (zoals een stichting) vooraf moet worden voorgelegd aan de gemeenteraden.
- **Reikwijdte van de toestemming:** De gemeenten geven vooraf toestemming op basis van de op dat moment voorgelegde doelen, taken en statuten.

- **Ingrijpende wijzigingen:** Zodra de stichting haar statuten fundamenteel wil wijzigen of haar takenpakket wil uitbreiden, verandert de aard van de deelname. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio moet dan een nieuw ontwerpbesluit aan de gemeenteraden sturen.

Kortom, het bestuur van de stichting KCR2 of de veiligheidsregio kan niet zelfstandig de taken uitbreiden of statuten ingrijpend wijzigen zonder de formele consultatieronde langs de inliggende gemeenten te herhalen.

- **Welke alternatieven zijn onderzocht en waarom is gekozen voor een stichting?**

Na een uitgebreide verkenning en onderzoek door bureau Berenschot, is besloten om het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (**KCR2**) onder te brengen in een **stichting met de status van een Rechtspersoon met een Wettelijke Taak (RWT)**. Er is specifiek voor deze vorm gekozen omdat het de ideale combinatie biedt tussen een **stevige wettelijke verankering en een flexibele, gezamenlijke aansturing**.

Onderzochte alternatieven

Voorafgaand aan de keuze voor de stichting (RWT) is de juridische vormgeving verkend. Hoewel KCR2 in de praktijk al functioneerde (voortgekomen uit het LOCC als dienstonderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid), ontbrak een eigen rechtspersoon. De belangrijkste overwogen richtingen waren:

- **Verlenging van de huidige vorm (Rijksdienst/Dienstonderdeel):** Het laten voortbestaan van KCR2 als puur onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit werd niet ideaal geacht, omdat het de gewenste gelijkwaardige, gezamenlijke sturing en het toezicht door de 25 veiligheidsregio's bemoeilijkt.
- **Gemeenschappelijke Regeling (GR):** Een publiekrechtelijke samenwerking tussen de veiligheidsregio's. Dit bleek juridisch complex en minder passend voor een entiteit die juist de directe, operationele brug moet slaan tussen het Rijk (de minister van JenV) en de regio's.

Waarom is er gekozen voor een stichting (RWT)?

De keuze voor een stichting met een RWT-status biedt doorslaggevende voordelen voor de landelijke crisiscoördinatie:

- **Gezamenlijke sturing en toezicht:** De stichting wordt gezamenlijk opgericht en aangestuurd door de 25 veiligheidsregio's én het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit zorgt voor een onafhankelijk platform waarin alle crisispartners gelijkwaardig zijn vertegenwoordigd.
- **Wettelijke inbedding van taken:** Omdat KCR2 cruciale publieke taken uitvoert — zoals de landelijke coördinatie van bijstand, informatievoorziening en repatriëring — zorgt de RWT-status ervoor dat deze overheidstaken wettelijk verankerd zijn.
- **Continuïteit en werkgeverschap:** Als eigen rechtspersoon kan KCR2 nu zelfstandig personeel huisvesten, contracten aangaan en middelen structureel onderbrengen. Dit borgt de professionaliteit op de lange termijn.
- **Operationele flexibiliteit:** Een stichting vormt een flexibele netwerkorganisatie die snel kan opschalen tijdens flitscrises, maar ook de overhead laag houdt in rustige tijden

- ***Inzake het raadsvoorstel***

Bij 1.3 “Er zijn geen aanvullende financiële gevolgen voor gemeenten. De activiteiten van KCR2 worden bekostigd uit bestaande middelen van de veiligheidsregio’s. De oprichting van de stichting leidt niet tot aanvullende financiële bijdragen van gemeenten. Ook de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.” Dit lijkt een beetje vreemd. De activiteiten worden bekostigd uit bestaande middelen. Zijn er in de toekomst geen extra middelen en inzet van ambtenaren nodig?

Antwoord: In de voorliggende stukken is opgenomen dat de activiteiten van KCR2 worden bekostigd uit de bestaande middelen die de veiligheidsregio’s reeds ontvangen en inzetten voor bovenregionale crisisbeheersing en informatievoorziening. De oprichting van KCR2 leidt daarom niet tot aanvullende financiële bijdragen van gemeenten.

Mochten in de toekomst voorstellen worden gedaan die leiden tot aanvullende financiële gevolgen voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg of de deelnemende gemeenten, dan worden deze via de reguliere bestuurlijke en financiële besluitvormingsprocessen aan de deelnemende gemeenten voorgelegd.

Uit de voorliggende stukken blijkt niet dat de oprichting van KCR2 leidt tot aanvullende financiële verplichtingen voor gemeenten of tot een grotere inzet van gemeentelijke ambtelijke capaciteit.

Q & A – voorstel: aanpassing Gemeenschappelijke Regeling VRZL

In het raadsvoorstel (p. 2) staat dat de oprichting en de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling geen financiële consequenties of extra bijdragen voor de gemeente opleveren. Echter, in bijlage 3 (p. 1) wordt gesteld dat deelnemers er te allen tijde voor moeten zorgen dat het openbaar lichaam over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.

Vraag: Hoe verhouden deze twee uitspraken zich tot elkaar? Kan het college garanderen dat de gemeente op de lange termijn geen enkele financiële nabetaling of risico draagt via de veiligheidsregio's voor deze stichting, en zo nee, wat is het maximale financiële risico?

Antwoord: De voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling leidt niet tot een directe verhoging van de gemeentelijke bijdrage. De opgenomen bepaling over het beschikbaar stellen van voldoende middelen betreft een bestaande wettelijke en financiële verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten binnen een gemeenschappelijke regeling en is opgenomen om te blijven voldoen aan de voorwaarden van de BNG Bank voor kredietverstrekking.

Ten aanzien van KCR2 is in de stukken opgenomen dat de financiering plaatsvindt binnen de bestaande middelen die de veiligheidsregio’s reeds ontvangen en inzetten voor bovenregionale crisisbeheersing en

informatievoorziening. De oprichting van KCR2 vraagt daarom niet om aanvullende financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten.

Het college kan echter niet uitsluiten dat zich in de toekomst onvoorziene omstandigheden voordoen die gevolgen hebben voor de financiële positie van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Een concreet maximaal financieel risico is in de voorliggende stukken niet benoemd.